

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXI. évfolyam

3. szám

Komárom, 2010. március

Ára 35 cent

MIÉRT ÜNNEP A VIRÁGVASÁRNAP?

Talán nem is múlik el év, hogy hittanórán vagy más, gyerekekkel, fiatalokkal töltött alkalmon fel ne merülne a kérdés, miért ünnep a virágvasárnap. Mert azt még ünnepnek érezzük, hogy karácsonykor Isten Fia megszületett e világra, hogy nagypénteken a golgotai kereszten megváltott bűneinkből, vagy hogy húsvétkor feltámadt. De hogy bevonult Jeruzsálembe!? Miért ünnep ez és miért ünnepeljük együtt az egykori jeruzsálemi tömeggel?

Röviden válaszolva: azért, mert megtalálták Jézus Krisztusban a Szabadítót. Lukács evangélista a virágvasárnapi történetről szóló beszámolójában ezt írja: „...a tanítványok egész sokasága örvendezve kezdé dicsérni az Istent fennszóval mindazokért a csodákért, amelyeket láttak; mondván: Áldott a Király, ki jó az Úrnak nevében!” (Lk 19,37b–38a). Úgy fogadták, mint egy királyt: leterített ruhák, pálmaágak. Mindez egy király, a megjövendőlt dávidi sarj részére, aki megszabadítja népét isteni hatalmával. Abban a korban nem volt ritka, hogy egy-egy uralkodónak isteni jelleget is tulajdonítottak. A római császárokat például szabadítónak, megváltónak is nevezték, mintegy jelezve: a nép nem csupán törvényt vár tőlük, hanem megoldást életük minden kérdésére. Ez tükröződik vissza Jézus Krisztus ünnepi fogadtatásában: „Áldott a Király, ki jó az Úrnak nevében!” (Lk 19,38a).

Ezek az emberek – még ha később meg is tagadták – ott és akkor megéreztek, hogy itt nem csupán egy földi uralkodó jön, hanem Istentől küldött igazi Megváltó, igazi Szabadító, aki valóban megoldást ad életük minden kérdésére. Ezt jó lenne nekünk is felismernünk: Jézus Krisztus, az Isten Fia, a Megváltó jött el hozzánk, Ő keres bennünket most is. És felfedezhetjük, hogy ez a bennünket kereső, felemelő, megváltani akaró szeretet nem ismer határokat. Hiszen Krisztus nem

azért vonult be Jeruzsálembe, hogy uralkodóként tündököljön, hanem hogy bűneink váltságát helyettünk megszerezze, amint Pál apostol is írja: „...Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket...” (1Tim 1,15b).

Továbbá azért is igazi ünnep virágvasárnap, mert az embereket összekötötte, egyesítette a bevonuló Jézus Krisztus üdvözlése, a megígért Szabadító ünneplése. Nem véletlen, hogy a virágvasárnapi történet kihangsúlyozza az emberek kezében lévő pálmaágakat, amiről több minden eszünkbe juthat. Az is, hogy a pálmaágaknak kiemelkedő szerep jutott a választott nép nagy alkalmán, a lombásrák ünnepén is. Ekkor minden zsidó család kint ünnepelt a szabadban, lombos ágakból készített sátrakban töltve a napokat. Minden család külön, egymástól elválasztva, lombásrák mögé húzódva. Mint ahogyan mi élünk: fizikai és lelki falakkal elválasztva, elszigetelődve egymástól. Elkülönülünk, elszakadunk a másik embertől, olykor még családon belül is.

örömünk: a mi Urunk Jézus Krisztus értünk jött, akit örömmel, hálaadással, lelkesedéssel fogadhatunk.

Virágvasárnapi örömünk közepette pedig imádkozunk azért is, hogy a mi Jézusra tekintő lelkesezésünk ne olyan mulandó legyen, mint az egykori sokaságé, hanem Krisztusra találva, „vele örökké tartó boldogságban élve, Őt dicsérjük és magasztaljuk”.

Nagy Ákos Róbert

Szűgyi Zoltán

MAGYAR FOHÁSZ

*Szabadság dúl
a samártövisek között*

tombol a tavasz

*de
meghajol gyökeréhez
az igaz*

*tanítsd már
örömré
e népet is
Uram*

Az ÚR színe előtt

Teremts bennem, ó Istenem, tiszta szívet. Hiszen Te mondtad: Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent. Segíts nekem, Istenem, Szentlelked által elnyomni és legyőzni szívem gonosz kívánságait, hogy az Isten képe úgy ragyogjon a lelkemben, mint egy világos tűkörben. Adj, Uram, lelkieket legyőzni a testem, hogy hit és lélek uralkodjék bennem. Add, hogy tudjam megfeszíteni a testet minden gonosz kívánságával, hogy már ne a bűnnek szolgáljak, hanem csak Teneked, Istenemnek éljek. Add meg nekem, Uram, ami szívemnek legforróbb vágya, mégpedig saját magadat, hogy egyre inkább megszenteld és erősítsd a szívemet, hogy a Te templomod és hajlékod legyen. **Ámen.**

Johann Arndt

Tudatosság a böjti időszakban

„Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa” (1Jn 3,8).

A húsvéti ünnepeket megelőző negyvennapos böjt idején az Úr Jézus pusztai tartózkodására és az ördögtől való megkísértésére emlékezünk. Jó, ha fokozott figyelmet fordítunk testi és lelki önmegtartóztatásunkra.

Minket is megkísért az ördög, de mi sokszor nem is sejtjük, hogyan tud bennünk munkálkodni, mert a világosság angyalának mutatja magát. Az Úr Jézus a hazugság atyjának nevezte a Sátánt. Sajnos sok keresztyén számára a Sátán névén pusztá említése még mindig vörös posztó. Az Úr Jézus példát mutatott nekünk azzal, ahogyan a Szentírás szavaival visszaverte az ördög támadását. Mi is csak akkor tudjuk felismerni a gonosz lélek támadását és tudunk ellene harcolni, ha naponta olvassuk a Bibliát, hallgatjuk Isten ígését az istentiszteleteken, bibliaórákon, rádióban, bizonyágtételekben.

A legtöbb keresztyén ember helytelenül ítéli meg a bűn fogalmát, összetéveszti a bűnözéssel, mert így gondolkodik: én tisztességes, becsületes, szorgalmas, családszerető, templomba járó, imádkozó ember vagyok, nekem nincs bűnöm. (Ha esetleg van, akkor kicsi, szóra sem érdemes, a másokéhoz hasonlítva igazán semmisség.) Eszébe sem jut, hogy a Sátán akarta azt, hogy a maga bűnei miatt megszólaló lelkiismerete elhallgasson, ő terelte el a figyelmét a sajátjáról a mások bűneire. Pedig erre mondta az Úr Jézus:

„Képmutató, vedd ki előbb saját szemedből a gerendát, és akkor majd jól fogsz látni ahhoz, hogy kivehesd atyádfia szemeiből a szálkát” (Mt 7,5).

Sok keresztyén ember nem tudja megbocsátani az őt ért sérelmeket. A panaszáradat csak úgy ömlik belőlük, csaknem elsüllyednek az önsajnálkozásban, pedig ez is mind a Sátán műve. Ha én felismerem és megvallom a magam bűneit, akkor rájövök, hogy hányszor megbántottam mennyei Atyámat, Ő mégis megbocsátott nekem. Ha tehát tudatosítom magamban, hogy az én bűneim bocsánatot nyertek,

akkor én is képes vagyok megbocsátani embertársaimnak. A Sátán a munkáját leghatásosabban az érzéseinkben tudja kifejteni – a szívünk mélyén rejtegetett indulatok, szándékok, helytelen ítéleteink, véleményeink alkotásában magunk biztosítunk neki tág teret.

Én magam is saját keserű tapasztalataimból szűrhettem le sok tanulságot: ha a Sátán akarátát cselekszem, akkor azt teszem, amit nem akarok. Meg kellett tanulnom néven nevezni bűneimet: türelmetlenség, indulatoskodás, meggondolat-

lanság, erőszakoskodás, aggodalmaskodás, gyáva halogatás, hazugságok, félelem, szorongás stb. Rá kellett jönnöm, hogy a Sátán minden rossz cselekedetem elkövetésekor a megelégedettség érzését keltette bennem, s csak a Szentírásból tudtam meg, hogy az az Isten előtt bűn (pl. az aggodalmaskodás). Tudatosítanom kellett, hogy ne tartsam magamat se jobbnak, se különbnek másoknál, ne gyűlöljek és ne vessek meg embereket, a bennük munkálkodó Sátánt lássam meg, és imádkozzam a bűnös emberekért. Az Úr Jézust is azzal vádolták, hogy a bűnösök barátja. Rá kellett jönnöm, hogy Sátánnal a Sátánt nem lehet legyőzni, csak a bennem levő Jézus Krisztus tudja őt legyőzni. Az engem ért ütések az Úr Jézus felfogja, Őt éri az ütés, és ha Isten rak rám terheket, akkor erőt is ad hozzá, hogy elviseljem; de ha a Sátán tesz rám csekélyke terhet is, ő a súlyát ennek megszázsorozza. Fontos, hogy meg tudjam különböztetni az érzéseimet, melyek valók Istentől és melyek a Sátántól. De ugyanígy a gondolataimat, szívem szándékait is!

A legfontosabb tudatosítani, hogy Isten szeret! Ezt nemcsak érezni, hanem tudni is kell. A Sátán azt súgja, hogy magamat szeressem, mert Isten nem szeret, s az emberektől várjam azt, amit pedig csak Isten tud megadni. Isten legyen az életünk Ura, Ő álljon mindenki és mindenek felett! Áldott böjti elcsendesedést, Istentől kért és kapott bölcsességet, az Úr Jézus erejével vívott győzelmes harcot a Sátán fölött, a mennyei Atya végtelen szeretetének az érzését kívánom minden testvéremnek!

Mixta Johanna

Egy beszélgetés során tudomásomra jutott, hogy az utóbbi időben napenergia-erőművek telepítésével foglalkozó társaságok gyülekezeteket szólítottak meg szerte az országban abból a célból, hogy egyházi földeket vegyenek bérbé. Az ügy egyszerűnek tűnik, a beszélgetés során viszont olyan szempontok merültek fel, amelyek egy gondolatsort indítottak el bennem.

Mi is az alaphelyzet? Gyülekezeteink többsége rendelkezik földterülettel (főleg termőfölddel), melyet nagy általánosságban bérbeadással (mezőgazdasági cégeknek) hasznosítanak. Az ebből befolyó pénzbeli, illetve természetbeni juttatások biztos (bár nem túlságosan magas) jövedelmet jelentenek számukra. Viszont a gyülekezetek bevételei – az előregedés és a csökkenő lélekszám, a gazdasági bajok és egyéb okok következtében – csökkennek, ami szembeállítva az egyházközösségek fix és sok esetben növekvő költségeivel, kényszerhelyzetet teremt, aminek a megoldása egyre nagyobb súllyal nehezedik rájuk.

Ilyen helyzetben minden bevétel-növekedéssel kecsegtető ajánlat megfontolandó lehetőséget jelent. Az új szerződések révén a jelenlegi bérleti díjnak a többszörösét kapnák a gyülekezetek, miközben a napenergia felhasználása egy társadalmilag elfogadható (környezetbarát) lehetőséget is jelent(het). Az előnyök tehát egyértelműnek tűnnek, és talán nem is kellene sokat gondolkodni az ajánlaton. Viszont szerződést kell aláírni, s a szövege átolvasása folyamán kérdések merülnek fel, amik vizsgálódásra adnak okot. A vizsgálódás közben pedig az ügynek többféle vetülete (gazdasági, társadalmi, erkölcsi stb.) is megmutatkozik, több technikai és jogi jellegű kérdés is felmerül.

Alaposabban a legsúlyosabb – szerintem sorsdöntő – kérdéssel, a termőföld átminősítését illető kérdéskörrel foglalkoznék. Ugyanis naperőmű létesítése a termőföld átminősítését feltételezi. Ami egyszerűen azt jelenti, hogy elveszik – talán véglegesen – a termőföld. Miért probléma ez?

A napenergia felhasználása most divatos ugyan, de hosszú távon nem kipróbált (hasznát és létjogosultságát még bizonyítani kellene), versenyképességét pillanatnyilag csak az állam szerepvál-

A TERMŐFÖLD PÓTOLHATATLAN

Észrevételek egy kecsegtető ajánlat kapcsán

lása biztosítja. Ennek okán bizonytalan, változékony alapokon nyugszik. A földet bérbé vevő társaságok megmaradását és fizetőképességét a bérleti idő alatt semmi sem garantálja. Nem világos, hogy a bérleti szerződés lejáta után a földet mire lehet majd használni, hogy milyen természeti, társadalmi, gazdasági és jogi kockázatokat rejt magában egy erőmű és annak esetleges szanálása.

Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy a termőföldnek a piaci áránál sokkal magasabb a belső társadalmi értéke, ami pótolhatatlan voltából fakad. Mivel a hazai árak jócskán az európai uniós átlag alatt vannak, hosszú távon a termőföld piaci árának növekedésére lehet számítani, ami a bérleti díjak növekedését is maga után fogja vonni. Amikor a bérleti díjat megállapítjuk, vegyük figyelembe ezt a jövőbeni árnövekedést, különben a gyülekezetek önként szenvedhetnek el veszteségeket. A most előnyösnek tűnő üzlet ugyanis hosszú távon rossz üzletnek bizonyulhat (ha a

szerződés nem számol azzal, hogy a bérleti díj a futamidő alatt változna).

A naperőművek vonatkozásában megalapozott a gyanú, hogy a földet bérbé vevő társaságokat az erőművek felépülése után egyszerűen eladják a nagy energetikai vállalatoknak, amelyekben az államnak jelentős részesedése van. Mivel az energiatermelés kontrollja állami érdek és stratégiai terület, óriásira növekszik annak a veszélye, hogy az erőműveket nem fogják megszüntetni a bérleti idő lejártával. Ami azt vonja majd maga után, hogy a bérbé vett földet sem fogják visszaszolgáltatni, sőt gyanítom, hogy megtalálják a módját (akár állami érdekre hivatkozva), hogy államosítsák. Amennyiben mégis visszaszolgáltatnák, de a szerződés nem rögzítené, hogy az eredeti állapotában

kell, akkor az az eset áll fenn, hogy a bérbé adott termőföld helyett egy építési területet kap vissza a gyülekezet (ez pedig kimerítheti a csere fogalmát, amihez tudomásom szerint zsinati tanácsi döntés szükséges). Amennyiben a földterületet egy gyülekezet mégiscsak bérbé szeretné adni, a fent leírt eseteket tekintetbe kell venni a szerződés előkészítése során.

A termőföld elvesztése társadalmi és teológiai értelemben is kétes. Társadalmi értelemben azért, mert a kereskedelmi vagy tőkés jellegű kapcsolatok nemcsak a két szerződő felet érintik, hanem hatással vannak a szélesebb társadalomra is. Ennek kapcsán a termőföld elvesztése társadalmi szempontból kockázatos, és nem egyértelmű, hogy a napenergia felhasználásából adódó előnyök teljes mértékben kiváltják-e vagy kompenzálják-e a társadalom élete szempontjából helyettesíthetetlen termőföld elvesztését.

A másik szempont, hogy a termőföld munkalehetőséget jelent, aminek fontos szerepe van a közösség és az ember életében. Az embereknek keményen kell dolgozniuk, hogy a létfenntartáshoz szükséges eszközöket saját erőből biztosítani tudják s elkerülhessék azt a függőséget, amit a zsoldosság vagy a koldulás jelent, de mindeközben tudatosítaniuk kell, hogy teljesen kegyelemből élünk. A termőföld elvesztése egyben munkalehetőségek elvesztését is jelenti, ami együtt jár az egyén s ezáltal a szűk és szélesebb közössége függőségi viszonyának és kiszolgáltatottságának a növekedésével.

Teológiai értelemben pedig azért kétes a termőföld elvesztése, mert hitünk szerint Isten előrelátása abban is megmutatkozik, hogy az embereknek rendelkezésükre bocsátja azt, amire az élethez szükségük van. Az ember viszont felelős azért, hogy ezt a gazdag ajándékot jól használja és hasznosítsa. Tulajdonába veheti, mintegy kölcsönbe, azzal a kötelezettséggel, hogy hasznosítja (nem hagyja felhasználatlanul), de nem is tékozolja el, hanem értékét – célszerű, rendeltetésszerű használatát révén – növeli, miközben mindig a köz javát keresi.

Ifj. Alexovič György

A felvidéki árvaházakban Müller György életével és munkásságával már a múlt század harmincas éveiben megismerkedtünk. A kiskoszmályi árvaházban rendszeresen olvastak fel nekünk (kisebb árváknak) az akkoriban megjelent könyvéből. Különösen arra figyeltünk fel, hogy a buzgó imádság és a rendíthetetlen hit milyen csodákra képes.

Tizenhat évesen 1944-ben magam is elolvastam a róla szóló könyvet, amit **Arthur T. Pierson** írt. Figyelmesen és nagy érdeklődéssel olvastam, különösen az árvaházokról szóló fejezeteit. Így ismerkedtem meg a mély és igaz hitű, Istennek átadott életű emberrel, az árváival elért csodálatos eredményeivel, melyek mindnyájunk lelki életére nagy hatást gyakoroltak.

Nagyon megjegyeztük, hogy minden munkájában egyedül Istentől kért és várt választ. Müller György egyik fő eredménye a megmentett árvák lelki ébredése volt. 1845-től huszonöt éven át őt árvaházat épített fel, bennük tízezer árvát nevelt fel. Ezekben az árvaházakban szigorú napirend szerint folyt az élet: a legfontosabb azonban az árvák lelki nevelése volt. Müller Györgynek és munkatársainak az volt a törekvésük, hogy „a gyermekeket megmentésük, és az Úrnak félelmében neveljék föl”. Azt vallották, hogy: „Az Úr fegyvermezei a gyermekeket”. Ez volt a biztosítéka annak, hogy az árvák magaviselete általában nagyon jó volt, ami a kívülállók-nak is feltűnt.

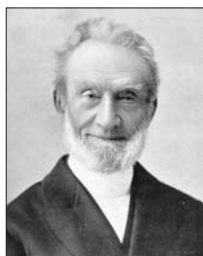
Még ennél is fontosabb történt az intézetekben: „...számos gyermekben a szív valódi újjászületésének világos jelei mutatkoztak”. Isten Szentlelke gazdagon munkálkodott az árva gyermekek szívében. Ennek sok bizonyosságát rögzítette Müller György a naplójában. Széleskörű ébredés indult meg a gyermekek között, százasok találták meg az Urat. Naplójában Müller György meg is jegyzi: „...a felébredtek új élete valódinak bizonyult”. Az árvák túlnyomó többsége a kilépéséig megismerte az Urat: az 1865 és 1895 közötti harminc év alatt 2566 árva hagyta el hitben járva az árvaházat.

Müller György árváinak lelki ébredése nagy hatást gyakorolt a felvidéki árvaházak lakóira, gondozóinkra pedig Müller György Istennek átadott életű lelki munkásai hatottak. Így a lelkigondozás mindhárom árvaházban biztosítva volt. Szigorú rend uralkodott ezekben az intézetekben. A takarítás, a mezőgazdasági munkák, a kertészeti munkák megedzettek bennünket. A kulturális életben a tanulás volt a legfontosabb teendőnk, de emellett lehe-

Milyen hatással volt Müller György árváinak lelki ébredése a felvidéki árvákra?

tőség volt nyelvtanulásra, gyorsírásra (a templomi prédikációkat le tudtuk jegyezni, és újra felelevenítettük őket), zenetanulásra (mandolinzenekarunk volt). Naponta helyesírási gyakorlatokkal javítottuk nyelvtani ismereteinket, hetenként mozgófilmet vetítettek nekünk.

A legnagyobb hangsúlyt a komoly lelki életre, nevelésre helyezték. **Tóth Kálmán** árvaházi lelkész, a komáromi árvaház vezetője ezt így fogalmazta meg a *Köszik-lára épített ház* című könyvében: „Isten igéjét szóval és életünkkel, példaadásunkkal a gyermekhez eljuttatni. Megtanítani mindarra, ami megtanítható a hitből és olyan életet mutatni nekik, olyan környezetet nyújtani, amely szintén Istenre mutatson. Isten azután elvégzi munkáját.”

Müller György

Mindhárom árvaházban rendszeres reggeli áhítatok, bibliórak voltak, amelyek közös imádsággal fejeződtek be. Gyakran tapasztaltuk meg az imádságunk erejét, annak meghallgatását. Ilyenkor mindig megerősödünk a hitben, és ez az áldott megtapasztalás, a komoly egyéni, meghitt lelki beszélgetések még közelebb vittek Isten országának megismeréséhez. A bibliai történetek, a bibliaismereti versenyek és a komoly lelki légkör sokakban felkeltette az érdeklődést Isten országa iránt. Megismertük, hogy mi a bűn és mi a következménye. Ugyanakkor a bűnbocsánat lehetőségével és Isten kegyelmével, Jézus Krisztus áldozatával is megismertettek bennünket. Sokan közülünk vágyakozó szívvel kezdtünk imádkozni bűnbocsánatért, mert megértettük, hogy a bűneink miatt a kárhozatra jutunk. Előfordult nemegyszer, hogy már sírni is tudtunk bűneink miatt. Többen kértük és el is nyertük Isten megbocsátó kegyelmét. Többek közt én is, 1943-ban. Ezzel létrejöttek olyan kisebb lelki közösségi csoportok, amelyek tagjai szívüket már átadták Jézus Krisztusnak. Ők külön is imádkozni kezdtek a még meg nem tértekért.

Hasonló megtapasztalások voltak Léván is a lányok között. Hála legyen az Úrnak, a kis csoportokat Istennek átadott

életű diakonisszák irányították: Kiskoszmályon Rebeka testvér (**Balla Rebeka**) és Mária testvér; Léván Irma testvér (**Acsay Irma**), Erzsébet testvér (**Szeghalmi Erzsébet**), Erzsike testvér (**Kehi Erzsébet**) és Gizella testvér (**Kocsi Gizella**). Komáromban **Csukás Zsigmond** árvaházi lelképásztor és **Gaal Zoltán** (volt orvostanhallgató, aki az egyetemi tanulását megszakítva vállalkozott az árvák nevelésére) voltak a nevelőink és lelkigondozóink. Munkájuk nyomán szaporodott a megtért árvák száma.

Ezt a munkát segítette a vasárnapi iskola, ahol kis Timóteusokat és kis Tábitákat neveltek. Sok volt közöttük a megtért árva, akik bizonyosságot tettek az ifjúsági konferenciákon is. 1937-ben *Kis Timótheus* címmel indult körlevél fiatal gyermekek (köztük árvák is voltak) között – saját szerkesztésben. Ebben a hívő árvák és a lelkileg vágyakozók számoltak be életükről, gondjaikról és örömeikről. Egymást bátorították és lelkileg erősítették. Felhívták mindenki figyelmét, hogy legyenek Jézus követői. Komoly bűnvalások is előfordultak ezekben a körlevelekben. Sokan megfogadták, hogy soha nem hagyják el a Bibliát. Indulójuk a 331. hallelujah 3. versszakasza volt. „*És a csatába mi győzni megyünk, / Díjat arat kicsi hős seregünk. / Küzdeni fegyvere nincsen egyéb, / Szent Ige kardja csak, ám ez elég.*”

Áldott alkalom volt az 1945-ben Marcellházán megtartott népes lelki találkozó, ahol a hívő árvák (köztük én is) bizonyosságot tettek. Ezt a célt szolgálták a Vág menti gyülekezetekben tartott árvanapok is. Az árvaházi cserkészcsapatban is lelki nevelés folyt. Rendszerességgel voltak bibliaversenyek, evangéliumi színdarabok. A *Kiskoszmály* című újságban megjelent cikkek bizonyosságai voltak a hívő árvák eleven életének.

Mindezek a lelki történések igazolják, hogy Müller György árváinak ébredési mozgalma a felvidéki árvaházakban is elindította az árvák Isten felé fordulását, hitre jutását. Az árvaházakból kikerültek jó része lelki megújulással, a komolyabban újjászületett élettel folytatták életüket, és Isten országának boldog munkásai lettek. Volt, aki lelkész lett, mások gyülekezeti közösségekben lettek lelki munkások. Sokan szétszóródtak a világ minden tájára, s ott végzik bizonyosságtevő munkájukat.

Szenczi László

A pszichológus szerző kötet
rövidebb lélegzetvételi, lelkipon-
dozó jellegű írásokat tartalmaz,
melyek eredetileg a Reformátusok
Lapjában láttak napvilágot.

Kálmánchey Márta (Kálmáncsehi Sánta Márton reformátor leszármazottja) arra tesz kísérletet, hogy pszichológiai és lélektani kérdéseket párhuzamosan futtasson egymás mellett. Amint írja: „A pszichológia hitbeli kérdések megértésében lehet segítségünkre, és ez megfordítva is igaz, hitbeli fejlődésünket szolgálhatják a pszichológiai ismeretek.”

Az „életzagú” és biblikus szemléletmóddal meg támogatott írások a békés és testvéri együttélésre törekvésünkben sok gyakorlati dologra megtaníthatnak bennünket. Következésségre ösztökélnek, és rámutatnak arra, hogy cselekedeteink rövid távú (vélt) haszna könnyen a hosszú távú előnyök eljártásával járhat. Hadd álljon itt pár téma.

A direkt tanácsadással végzett hétköznapi lelkiponozás többet árt, mint

használ: „Vigyázat, nehogy selyempapírt próbáljunk drótkéfével tisztítani!” Helyette inkább a Szentlélek vezetéséért könyörögjünk, mielőtt segíteni aka-

runk! A munka-alkoholizmus helyett a szerző a munka és a pihenés helyes

egyensúlyának megtalálását preferálja. Megtudhatjuk a könyvből azt is, mivel jár, ha mondjuk a gyermekünkkel letagadtatjuk magunkat egy telefonhívás kapcsán. A „kettős kötés”, vagyis amikor mást mondunk, mint amit cselekszünk (pl. azt mondjuk gyermekünknek, hogy figyelünk rá, miközben a gondolataink egészen máshol járnak), amikor mást mutatunk, mint akik vagyunk (farizeusság), romboló hatással van kapcsolatainkra. Az emberben meglévő, egyidejűleg ható vágyak kielégítése közti döntési kényszer, a „motívumok harca” akkor vesz jó kimenetelt, ha Istenre hagyatkozunk.

A szerző – olyan korban és időszakban, amikor a nyavalygás társadalmi méreteket öltött – hangsúlyozza a pozitív gondolkodás felettébb szükséges voltát. És mindennapi életvitelünkre nézve is sok jó – igei megalapozású – tanácsát kiolvashatjuk a könyvből.

A. Kis Béla

(Kálvin Kiadó, Budapest 2009)

KérjeteK és adatik nékteK

Előzmény nélküli vállalkozásba fogott a Királyhágómelléki Református Egyházkerület női lelkipásztorainak egy része: közös imádságoskönyv megírására és kiadására adták a fejüket. A női érzékenység másképpen lát bizonyos dolgokat, ezért különösen öröndetes, hogy harminchárom olyan lelkész nő is akadt, aki beszállt a közös munkába.

A könyvecskéhez előszót író **Tökés László** püspök is utal a Bibliában, „különösképpen pedig az Újszövetségben kitüntetett helyet elfoglaló nő- és asszonyszerplők példamutató hitére és szolgálatára”. Az imakönyv felfogható az akkori női buzgólkodás jelenkori folytatásaként és szép példajaként, miközben ez a láncolat az elmúlt két évezred során sosem szakadt meg.

A kötet szerkesztői **Babes Ar dai Erika** és **Vinczéné Pálfi Judit** (mindketten szerepelnek az imádságok írói között). Előbbi a szöveggondozás munkáját is végezte, utóbbi a missziói ügyosztály vezetőjeként ajánlással is ellátta a kötetet. Benne rámutat arra a kiapadhatatlan forrásra, az Atyára, akihez bármikor fordulhatunk, akitől bármikor kérhetünk – abban a reményben, hogy adatik is nekünk. A kapáson túl pedig más haszna is van a buzgó imaéletnek, amit ekképpen fogalmaz meg: „Aki imád-

kozik, az egyre inkább közelebb kerül Istenhez; megismeri Őt, alakul a világnézet, növekszik a hite, amely cselekedetein lesz érzékelhető. Ugyanakkor az imádkozó ember önmagát is egyre inkább megismeri,

ri, az önmegismerésnek egyik nagy nyeresége az, hogy nem mindig elvárók, hanem mindenekelőtt én akarok adni.”

Ebben segíthet bennünket az ajánlott imádságoskönyv, melyben hétköznapi és ünnepnapokra, illetve a legkülönbözőbb élethelyzetekre szabott imádságok kaptak helyet.

–akb–

(K. n., Nagyvárad 2009)

Feladvány

Az imádságoskönyv szerkesztői melyik bibliai helyről vették a címét?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **április 15-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapra vagy e-mailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolny Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A januári számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint Ezékiás volt az a júdeai királyt, akit Isten az imádságára adott válaszként meggyógyított és tizenöt évvel megtoldotta napjait.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban. **Bacska i Edit** (Kisgérés), **Taliga Árpádné** (Zseliz) és **Viola Irén** (Komárom). Mindhárman egy **Szikszai-féle imádságoskönyvet** kapnak.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Énekelte imádság

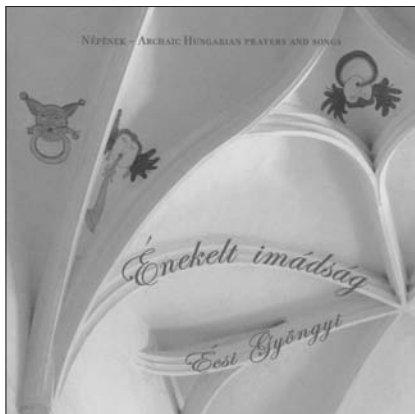
Harangzúgással és *A zsoltárok könyve* 90. részének 1. és 12. versével kezdődik **Écsi Gyöngyi** huszonnégy népeket tartalmazó, *Énekelte imádság* című lemeze. Megrendítően szólnak Mózes imádságának sorai, melyeket a reformátusok szinte himnuszukká fogadtak: „*Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre. Mielőtt hegyek születtek, mielőtt a föld és a világ létrejött, öröktől fogva mindörökké vagy te, ó Isten... Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.*”

Majd a bevezető sorok után felcsendül az *Én úgy kívánkozom* kezdetű népelek, melyet Ág Tibor a Zobor-vidéken, Babinál gyűjtött – a 42. zsoltár népi változataként. A sor folytatódik a szintén Zobor-vidéki, de a mai református Énekeskönyvben is fellelhető *Ne szállj perbe énvelem* című magyar népi dallamú énekkel.

Écsi Gyöngyi legújabb lemezén a reformátusokhoz közel álló *Mely igen jó, Adjunk hálát az Úrnak, Dicsérd Istent* kezdetű énekek is felcsendülnek, melyek szintén megtalálhatóak a református Énekeskönyvben. A szövegük ugyan egykét helyen kissé eltér az énekeskönyvi

változattól, de ettől semmit sem veszítenek szépségükből és mondanivalójukból.

Az énekes elmondása szerint erre a lemezre kifejezetten magyar vonatkozású énekeket választott ki, melyek egyaránt közel állnak a református, a katolikus és az evangélikus hívekhez is. Az énekek közt több énekelte bibliai töredék is el-

hangzik (*Magasztallak, Három atyafiak*), prózai formában pedig *A jelenések könyve* hetedik részének sorai.

Écsi Gyöngyi jó húsz évvel ezelőtt, még gimnazista korában **Szanyi Mária** néprajzos segítségével és támogatásával kezdett gyűjteni. Akkor még nem sejtet-

te, hogy a hitvalló hagyomány milyen meghatározó lesz majd az életében. A lemez gondolata akkor született meg, amikor már úgy érezte, lelke tele van magyar vonatkozású hitvalló népelekkel. És jó az is, hogy nemcsak saját döntéséből született meg a lemez, hanem igény mutatkozott iránta azok részéről is, akik már hallották ezeket a gyönyörű énekeket.

A lemez elkészítésében közreműködtek: **Hodorog András** (Klézse), aki furulyát, kavalt és tilinkót szólaltatott meg; **Kováts Marcell** (Kassa), aki tekerőlantozott; **Farnbauer Péter** (Révkomárom) pedig zongorajátékával tette zeneileg még kompaktabbá a hitvalló énekeket.

Écsi Gyöngyi számára saját „felfedezéseim” kívül nagy segítséget jelentettek Ág Tibor és Erdélyi Zsuzsanna gyűjtései, valamint a Dobszay László és Németh István által összeállított, *A magyar népelek népzenei felvételeken* című zenei kiadvány, amelyből csak ki kellett válogatni a tartalomhoz kapcsolódó népekeket. A lelkész-előadóművész a lemez üzenetét így foglalta össze: Rá kell döbenni arra, hogy a mai korban sem lehet Krisztus nélkül élni.

Iski Ibolya

(*Árgyelus Polgári Társulás, Hetény 2009*)

Beíratási körkép

Egyházunkban öt alapiskola működik, közülük egyet a Zsinati Elnökség, egyet az egyik egyházmegye, három pedig az adott egyházközség hozott létre. Közülük csak a martosi kisiskola, a többi teljes szervezettségű.

A beíratkozási adatok szerint a legtöbb első Rozsnyón lesz, a legkevesebb pedig Martoson. Mindegyik iskolában – az előzetes adatok alapján – csökken az elsősök száma, egyedül Alistálban duplázódott meg az iskolakezdők száma az előző évhez viszonyítva.

Az ungi egyházmegyében Vajánban működik református alapiskola. Az elmúlt év szeptemberében tizenötön voltak az elsősök, most tizenkét gyermeket íratnak be az első osztályba. Az igazgató, **Hudák Bálint** reméli, hogy szeptemberig még növekedhet az elsősök száma. Az iskola tanulóinak összlétszáma 127, többségük helybeli, de egy-egy diák érkezik a szomszédos falvakból (Iskéből, Bésből, Csi-cserből és Nagyráskáról) is.

Az abaúj-tornai egyházmegyében ugyancsak egy református alapiskola van,

mégpedig Rozsnyón. Ide egyelőre nyolc leendő elsőst íratnak be a szülők, de **Tóth Sándor** igazgató bízik abban, hogy szeptemberre ez a szám akár tízre is emelkedhet. Tavaly tizenhárom elsőssel kezdték az iskolaévet. Az igazgató a kevesebb elsősként a születések alacsony számában látja, s nem abban, hogy a szülők elpártoltak volna a magyar nyelvű oktatási intézménytől.

A barsi egyházmegyében fekvő Érsek-kétyen tizenegy évvel ezelőtt alapították meg a magyar tanítási nyelvű egyházi alapiskolát és óvodát. Tavaly szeptemberben hat elsősként kezdte meg az iskolát. **Bohák Valéria** igazgató tájékoztatása szerint szeptemberben mind az öt iskolaköteles óvodás náluk kezd meg a tanévet. A közös igazgatás alatt levő intézményt ötvenöt iskolás és tizenegy óvodás látogatja.

A komáromi egyházmegyében a már említett martosi alsó tagozatos református alapiskola várja a gyermekeket. Az intézmény tavaly ünnepelte fennállásának tizedik évfordulóját, jelenleg tizenhat tanulója van. Tavaly még hét elsősként kezdte meg iskolás éveit Martoson, az idén viszont csak

egy gyermeket íratnak be az első osztályba. **Dékány Gizella** igazgató azonban reméli, hogy szeptemberig sikerül több szülőt is megszólítani a környező falvakban (ahol nincs alapiskola), hogy a martosi egyházi oktatási intézmény mellett döntsenek.

A pozsonyi egyházmegyében Alistálban működik református alapiskola, melyet még 1992-ben alapított a Zsinati Elnökség. Egyedül ez az oktatási intézmény számolhat be arról, hogy szeptemberben több elsősként kezdenek, mint tavaly. **Édes Enikő** igazgató örömmel számolt be arról, hogy míg szeptemberben három elsősként be az iskolapadba, addig idén hat gyermekkel számolnak. Igaz, hogy egy-két éve volt olyan is, hogy tizenkét elsősként be az iskola kapuján, de ezt a mostani beíratási eredményt is jónak tartja az igazgatónő. Az alistáli tanulók jelenleg két épületben tanulnak, viszont befejezés előtt áll az új iskolaépület, melynek alapkövét még 1999-ben tették le. Édes Enikő reméli, hogy a munkálatokkal pünkösdre végeznek és az iskola tanulóit a tanévet már az új épületben fejezhetik be.

–ii–

Bach életéről sokat írnak, mégis aránylag kevés korabeli adat áll rendelkezésünkre vele kapcsolatban. A legtöbbit saját leírásaiból, továbbá barátjával, Georg Erdmann-nal folytatott levelezéséből meríthetünk.

Johann Sebastian Bach 1685. március 21-én született a németországi Eisenachban, Wartburg várának árnyékában, amely település – alig kétszáz évvel Bach előtt – **Luther Márton** okán lett ismertté.

A legkisebb gyermeke volt **Johann Ambrosius Bach**nak, a közismert udvari trombitásnak, akitől a fiatal gyermek hegedülni és csemlalózni tanult. Családi házuk, melyben közel tíz évet élt, már nem áll, de minden valószínűség szerint a város központjában, a Luther utcában volt. A mélyen hívő Bach családban mindennapos volt a bibliaolvasás, éneklés, imádkozás, zenélés – mindez evangélikus szellemben.

A kis Johann Sebastian a helybéli latin iskolába járt, ahol a fiúkorusban énekelte. Ez a kórus gyakran szolgált a vasárnapi istentiszteleteken. Szüleinek korai halála miatt már kilencévesen teljesen megérvült, ezért legidősebb bátyja, a kántor-organista **Johann Christoph** nevelte, aki nem másnál, mint a híres **Johann Pachelbel**nél tanult orgonálni.

J. S. Bach 1703-ban először Weimarba került mint hegedűs, de még ebben az évben orgonistaként Arnstadtban helyezkedett el. Itt a kántori szolgálaton kívül még tanítással is foglalkozik. Arnstadtban kiváló minőségű volt az orgona, ezért nem csoda, hogy már ebben az időben számtalan orgonakompozíciója születik. Többször ellátogat Lübeckbe, ahol megismerkedik az egyik legjelentősebb német orgonistával, **Dietrich Buxtehude**vel, aki szívesen tanítja a fiatal Bachot.

1707-ben Bach következő szolgálati helye Mühlhausenben, a Szent Blasius-templomban lett, ahol csupán egy évet tölt el. Ebben a kőthézi házasságot első feleségével, másodfokú unokahúgával, **Maria Barbarával**. 1708-ban ismét Weimarba költözik, ahol **Wilhelm Ernst** herceg udvarában organista és kamarazenész. Itt születik első gyermekük, akit még további hat követ.

Bachról hamarosan kiderül, hogy tehetséges orgonavirtuóz, de mint kiváló koncertmesternek is híre van már,

HITBŐL SZÜLETTEK A MŰVEI

325 éve született Johann Sebastian Bach

számtalan műve, több mint húsz kantátája születik. Ekkor kezdi írni az ún. *Orgelbüchleint* (Orgonáskönyvecskét), melyet fiának szánt, hogy abból gyakoroljon. A könyv előszavában ezt írja: „...a legnagyobb Istent dicsérni, a legközelebbit ebből oktadni...” A könyvben – az egyházi évet alapul véve – korálfeldolgozások találhatók.

Ebben az időben sokat utazik, koncertezik a környék nagyobb városaiban (Halle, Lipcse, Erfurt). 1717-ben mint udvari karmester Köthenbe került, ahol váratlanul elveszítette feleségét. Egy évvel később újra megnősült, a kiváló énekes, **Anna Magdalene Wilcke** lett a második felesége, akitől további tizenegy gyermeke született. A kötheni évek alatt számtalan hegedűkoncertet, zenekari szvitet, zongoradarabot komponált. 1723-ban megpályázta a lipcsei Tamás-templom kántori állását, amelyet

el is nyert. Itt él aztán élete végéig, és itt születik a *János- és Máté-passió*, a *Karácsonyi oratórium*, a *H-moll mise*, továbbá számtalan kantáta, motetta. Bach kántori feladatai mellett tanított a Tamás-iskolában (Thomasschule), ve-

zette a fiúkórust, felvállalta a Collegium Musicum vezetését. Hetente megírt, majd betanított egy kantátát, melyet a következő vasárnap bemutattak.

Élete nagy részét Közép-Németországban élte le, nem úgy, mint kortársa, **Georg Friedrich Händel**, aki szinte fél Európát beutazta. Az 1748-ban készült kottaképeken már jól látható, hogy Bach látása egyre romlik, alkotói vágya mégsem hagy alább, felesége és gyermeke kottázta tovább műveit. Később teljesen megvakult, megoperálták, de az sem hozott javulást. Bach 1750. július 28-án adta vissza lelkét Teremtőjének.

Egyik legnagyobb műve a *Máté-passió*, mely Jézus szenvedéstörténetét írja le Máté evangéliuma alapján. A műben az elbeszélő részek (recitativo) szó szerint idézik a Szentírást, melyek közé szépen bekelelődnek az áriák és a német korálok. Az egyik vezérszerepet játszó korál az általunk is ismert és gyakran énekelt „Ó Krisztus-fő, te zúzott” ének (341.). A mű ún. szimmetriatengelye egy szoprán áriánál van, mely kivételesen basszus kíséret nélkül szól meg fuvola és oboa kíséretében: „Üdvözítőm szeretetből akar meghalni.” A Máté-passió kétségkívül egy egységét képez: több mint háromórás, és két kórusra, szólistákra és zenekarra, továbbá két orgonára íródott. A négy évvel korábban született *János-passió* ezzel szemben rövidebb lélegzetvételű, nincs szerkezeti középpontja, mégis sokkal dinamikusabb, drámaibb, tömörebb; 1724 nagypéntekjére készült.

Bach legtöbb partitúrájának végére odaírta a rövidítést: S. D. G. (Soli Deo gloria – Egyedül Istené a dicsőség!) vagy: J. J. (Jesu juva – Jézus, segíts!). Ezzel tett hitvallást, és üzeni számunkra is, mi a legfontosabb!

Ebben az évben születésének és halálának kerek évfordulójára emlékezhetünk. Egyházunk is csatlakozott ahhoz a kezdeményezéshez, amely 2010. március 21-ét – J. S. Bach születésnapját – az orgona napjának nyilvánítja. Reméljük, ezen a vasárnapon sok templomban megszólal az orgonán egy-egy Bachmű, így emlékezve meg méltóképpen az egyik – talán legnagyobb – egyházzeneésről.

Süll Kinga

Amint az a címben is szerepel, Mózes egyiptomi örökbefogadásának lélektani hatásával és az örökbefogadásnak, Egyiptomban való nevelkedésének kihatásaival szeretném röviden megismertetni az olvasót. A leírtak nem vonják kétségbe Mózes emberi és erkölcsi nagyságát, személyének példaértékűségét. Az életéről szóló bibliai leírást (komplexen vizsgálva) egy speciális nagyítón keresztül – az örökbefogadás és örökbeadás lélektani folyamatának és kihatásainak szempontjából – szeretném taglalni.

A Mózes név már abban az időben ismert volt az egyiptomi udvarban. Több fáraó viselte a *Mózes* névvel összetett nevet, mint pl. Ramose (vagy Ramses) és Tutmoses (vagy Tothmes). A zsidó hagyomány szerint a fáraó lányának a neve, aki rátalált a Nílus vizére kitett csecsemőre, Thermoutis volt. A síró csecsemő felkeltette az érdeklődését, részvétet érzett és könyörületet gyakorolt. Nem a hatályban lévő törvénynek engedelmessé válik, amelyet apja szentesített, hanem kimentette a síró gyermeket: kiemelte a vízből, és karjaiba vette. Ellenkezőjét tette annak, amit tennie kellett volna. Ezért is nevezte el az ismeretlen héber gyermeket „*vízből kiemeltnek*”.

A Biblia leírja, hogy Mózes ettől a naptól fogva a fáraó udvarának kényelmét és jólétét élvezheti, közben édesanyja pedig anyatejével táplálja, gondozza és neveli. Örökbefogadásról, örökbeadásról beszélhetünk itt, azonban ez nem a szokványos útja a gyermekek örökbefogadásának. Ma jogszabályok és szakmai véleménnyel alátámasztott rendelkezések igazgatják a csecsemők és kisgyermek örökbefogadásának a folyamatát.

A Biblia keveset beszél arról, hogy Mózes gyermekkorának hétköznapijai hogyan zajlottak, azonban azt megtudhatjuk, hogy a fáraó lányának gyermekeként, fiaként milyen neveltetésben és képzésben részesült. Gyermek- és ifjúkorát nem teológiai, hanem lélektani szempontból szeretném megvizsgálni. Egy dolgot azonban mindig szem előtt kell tartanunk Mózes nevelkedésénél, mégpedig azt, hogy élete hajnalán kettős hatásnak, kétféle lélektani és kulturális ráhatásnak volt kitéve.

Hébernek született, rabszolgaszülök gyermeke, aki az adott törvények sze-

Mózes örökbeadása lélektani kihatásai Egy héber csecsemő egyiptomi örökbefogadása és különleges neveltetése

rint nem is élhetne. Másodsorban örökbe fogadott gyermek, aki a legpazarabb körülmények között, egy fejlett kultúrában éli a mindennapjait. Ugyanakkor csecsemőkorától kezdődően két nő dominál az életében: egyik a biológiai anya – tulajdon édesanyja, a másik pedig az adoptív anya – a fáraó leánya.

Erre sokan azt mondhatják, hogy ez csak javára válhatott a gyermek Mózesnek, hiszen kapcsolatot tarthatott vér szerinti rokonaival, családjával, megismerhette a héber gondolatvilágát, szokásrendszerét, hitéletét, továbbá hallhatott az atyák Istenéről is. Azonban az effajta nevelkedésnek és neveltetésnek lehettek olyan lélektani kihatásai, amelyeket Mózes csak később a pusztában, Jetró juhait őrizve, a csendben tudott feldolgozni.

Mózesre kétféle kultúra, kétféle hitvilág, két anya volt hatással, amit csak a laikusok ítélnének meg pozitívan. Normális esetben minden egyes ember egy kultúrába születik, egy anya neveli, egy

családnak a részese és egy hitvilágot tud elfogadni. Mózesnek azonban mindenképp kettő jutott, ami minden bizonyosan belső lelki harcokat, vívódásokat okozhatott neki. Miért? Úgy gondolom, mindenki ismeri azt az érzést, amikor az ember a hétköznapi élet folyamán nagy pszichikai nyomásnak van kitéve. Ha ez a nyomás huzamosabb ideig tart, ha már szinte állandósul, akkor elkerülhetetlen a feszültség levezetése. Ilyenkor kisértjük magunkat, vagy a feszültség levezetésének más (sokszor primitívebb és hétköznapiabb) megoldásait választjuk.

Mózes későbbi heves természetét, férfikorának azon megnyilvánulásait, amelyek nem egyeznek a szelíd, a pusztában megedződött férfiú hitével és magatartásával, úgy érthetjük meg, ha az ő

egyiptomi neveltetésének és fiatalkorának lelki kihatásaival is számolunk. Mózes éppen úgy kereshette önmagát, identitását, mint minden ember az ifjúkorában. Ő is elgondolkodhatott afelől, hogy miért is él tulajdonképpen, mi végre van teremtve. De kardinális kérdés lehetett az is számára, hogy ki is ő tulajdonképpen, héber vagy egyiptomi. Ki az anyám? Az, aki megszült és tejjel táplált, vagy az, aki felnevelt? Hol az én hazám? Itt, ez a gazdag civilizációval rendelkező birodalom, vagy a messzi keleten egy vidék, amelyet csak hallomásból ismerhetett? Ki lesz az én életem párja? Egyiptomi nőt kell-e feleségül vennem, vagy a héberek közül kell választanom? Mit hoz a jövő – ha van egyáltalán jövő?

Ugyanakkor Mózesnek hosszú éveken keresztül két szerepet (státust) kellett egyidejűleg betöltenie, és ebből fakadóan kétféle elvárásnak eleget tennie. A fáraó fogadott unokájaként eleget kellett tennie az udvar előírásainak és elvárásainak, az egyiptomi vallási és bürokratikus rendszer írott és íratlan rendelkezéseinek, ugyanakkor a héber elvárták, hogy Lévi ivadékként viselkedjen és éljen. Ez a kettős szerepvállalás is okozhatott intraperszonális (személyen belüli) konfliktust.

Mózes belső harcainak frusztráció (csődélmény) lehetett a következménye, hiszen minden bizonnyal szeretett volna választ kapni a belső kérdéseire. Identitáskeresésében, önmaga elfogadásában és önmaga megtalálásában bizonyos akart lenni, de nem tudott. Amikor agyoncsapta az egyiptomi rabszolgafelügyelőt, amikor embert ölt, akkor nem is annyira az igazságérzete szólalt meg, hanem expresszív módon kifejeződött a frusztrációja, a kettős szociálizációból fakadó komplexusa.

Mózes negyven évig élt ebben a kettősségben, éppen ezért kellett negyven esztendeig a pusztában élnie nomád körülmények között, hogy megtalálhassa önmagát. Megtalálhatta, megelhelte, mert a Hóreb hegyénél találkozása volt az élő Istennel. Ez a találkozás nemcsak teológiailag értelmezhető és magyarázható, hanem pszichológiai szempontból is.

AZ ÚR SZOLGÁLATÁBAN

Igyekezünk tenni a dolgunkat Marcelházán

Egy férfi, aki keresi az identitását, aki megpróbálja önmagát megelélni a csendben, nem önmagával találkozik, hanem az örök jelenel, a Vagyokkal (JHWH). Ez a nagy találkozás mindent elrendezett Mózes életében. Az atyák vallása hitté, spirituális élménnyé lett, elfogadta héber voltát, megértette egyiptomi neveltetésének indítékát (tudatosította predestinált voltát), és értelmet kapott az élete: Mózes konkrét céllal lett megbízva.

Az égő csipkebokor közelében Isten csodás módon, lelkipáncsói tapintattal

gondozásába veszi, rehabilitálja őt. Szavak által gyógyult, az élő Ige tette erőssé és teherbíróvá, pszichikai álló- és tűrőképességgel rendelkezővé. Nem az egyiptomi kultúra, de nem is a héber rabszolgáktól eltanult szokások és az atyák vallása tette Mózeset azzá, akivé lett, hanem az a rejtőzködő Isten, akit a lényé legmélyén minden egyes ember keres. Akit keresnek azok is, akik csupán önmagukat szeretnék megtalálni. Az Istennel való találkozást követően: „Hit által tiltakozott Mózes..., hogy a fáraó lánya fiának mondják. Mert inkább választotta az Isten népével együtt (tehát vér szerinti testvéreivel és hittestvéreivel! – G. P.) a sanyargatást...” (Zsid 11,24–25a).

Istent keresik azok is, akik örökbecfoadás által „idegen” családba kerültek, akik lelkük mélyén választ szeretnének kapni arra a kérdésre, hogy ki is vagyok én. Akinek kételyei vannak és aki becsületesen és őszintén keresi önmagát, az ebben a keresésben Istennel fog találkozni.

Gasparez Tihamér

„Ki tehát a hű és okos szolga, akit azért rendelt szolgálói fölé az úr, hogy kiadja nekik az eledelt idejében?” (Mt 24,45).

Az Úrnak jó volta napjainkhoz napokat told, ezt éljük át minden új reggelen, erőteljesebben pedig minden új év kezdetén. A 2009-es esztendő immár visszavonhatatlanul a múlt, örömeivel-fájdalmaival együtt. Mi pedig teljes erőnkkel összpontosíthatunk a jelen feladataira, de közben ezt tesszük, szánjunk egy kis időt a morzsaszedegetésre, időzünk még egy kicsit (az okulás miatt is) a közelmúlt történéseinél.

A karácsonyi ünnepkör egyházi életünkben is minősített idő. Felszaporodnak a feladatok, az év végi hajrá nemcsak a kereskedőket, de az egyházi szolgákat sem kíméli. A naptári év határait is szab. Ahogy ez az utóbbi években gyakorlattá vált Marcelházán, már szeptemberben megrendeltük a Samaritan’ s Purs nevű nemzetközi keresztyén alapítvány cipődobozokba csomagolt ajándékait, hogy a missziói munkaterv alapján december 20-án megtartott gyermekevangelizáción kioszthassuk őket. Az alkalom szép rendben lezajlott.

Októberben nyolcnapos evangelizációt tartottunk, november 28-án pedig hetven fiatal láttunk vendégül a Firesz Duna Menti Területi Egységének ifjúsági találkozóján – sok áldással és fáradsággal. Ekkor zártuk a Nyilas Misi Karácsonya című gyűjtést a csángó gyerekek számára. Tartott az egyházfenntartói járulék fogadása, hogy időre elkészülhessen a választók névjegyzéke. Rendeltük a naptárakat, Bibliákat, karácsonyi képeslapokat, hogy kielégítsük az igényeket.

Ünnepváró, adventi találkozóra elhoztuk idős testvéreinket, a családokból és az öregotthonból is. Látogattunk, vendégül láttunk, gyülekezeti ismertető készült, sokszorosítottunk, evangelizáltunk Madaron, legátust fogadtunk, esti istentiszteletet tartottunk újév napjáig. Édességcsomagot készítettünk, a gyermekek szolgáltak minden ün-

nepi alkalmon. December 28-ra, az évszázó presbiteri gyűlésre elkészült a zárszámadás és az új költségvetés, hogy január 1-jén a rendes egyházközségi közgyűlésen – ugyanúgy, mint Isten kegyelméből az elmúlt harminchárom évben mindig – ünnepélyesen lezárhassuk az óévet és elkezdjük az újat. Szokás nálunk a szilveszteri bibliaóra, istentisztelet után az új évre való ige húzás, ajándékozás.

Gyülekezetünkben az istentagadó rezsim alatt sem szűnt meg az iskolai hitoktatás, az egyháztagok nem voltak elszoktatva sem a bibliaóráktól, sem a templomtól. Kegyelemből tart a lelki étvágy, ezért is örültünk a dicséretes kezdeményezésnek, hogy a vezérfonal mellé (amiből akár 250 is elfogy nálunk évente) az üzenet átvitelét segítő Bibliaolvasó kalauzból évente eladhatunk hatvanat-hetvenet.

Ne tűnjék az olvasó számára dicsékvésnek e felsorolás, ha csak azt tettük, ami a kötelességünk: haszontalan szolgák vagyunk. Végül hadd álljon itt egy ideillő idézet nagy reformátorunktól:

„...Krisztus azt állította, hogy az ő titkos eljövételének veszedelme mellett nincs helye a tunyaságnak... Amint tehát előzőleg az egész cselelédséget intette Krisztus arra, hogy őt ébren fogadják, úgy most különös gondoskodást kíván a főbb szolgáktól, kik azért állítottak a többiek fölé, hogy példájukkal mutassák a józan figyelem és a becsületes mértékletesség útját. E szavakkal figyelmezteti őket, hogy nem gondtalan méltósággal vannak ők felékesítve azért, hogy nyugodtan adják át magukat a gyönyöröknek, hanem mentől kiválóbb fokát nyerték el a tisztességnek, annál több teher súlyosodik rájuk...”

(Kálvin János magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához, IV. kötet, 42–43. oldal).

Rácz Elemér

Messzinek tűnik Ázsia?

Koreai református lelkipásztorként, aki már évek óta Szlovákiában él, megtudhattam valamit az itt élő európaiakról. Látom, hogy sokan téves ismeretekkel rendelkeznek Ázsiát illetően, sokakban él az előítélet. Lehet, hogy ezt az Ázsia és Európa közötti időeltolódás, illetve távolság okozza, vagy tán a különböző történelmünk és kultúránk? Akkor Ázsia valóban nagyon messze van Európától?

Mindenki számára világos már a globalizáció fogalma. Ma már egész Európát összeköti az Európai Unió. Mód van rá, hogy szabadon repülhessünk más országokba, tanulhassuk az ottani kultúrát. A világ

gen) missziói úton vesznek részt. Nemcsak Európába, hanem Afrikába, Kínába, Japánba, Indiába is mennek és szolgálnak a különböző missziós csoportok.

A Csehországba és Szlovákiába érkező Ammí csapat sok ismeretet szerezhettek az európai egyház történelméről és az európai kultúráról. Szöulból tizenegy órás repülés után érkeztek Prágába. Utána Pilzent, Ostravát és Brünnt látogatták meg, majd megjelentek Jókán a Firesz Duna Menti Területi Egysége által szervezett református téli táborban. Továbbá meglátogatták a Selye János Egyetem könyvtárát, a komáromi református templomot és a gútai

A fireszesek és a koreai vendégek Jókán. (Esztergályos István felvétele)

már nyitott mindenki számára. Kelet és Nyugat könnyen találkozhat. A globalizáció következtében számtalan lehetőség adódik megismerkedni az ázsiai kultúrával is (jelenleg például a magyar közszolgálati tévében épp egy koreai dráma, *A palota ékköve* van műsoron), illetve tanulni azt. És ugyanúgy az ázsiaiak is jönnek tanulni, dolgozni (pl. már Európa-szerte találhatók különböző ázsiai éttermek), kirándulni Európába, de sokan keresztyén missziós céllal érkeznek. Szlovákiában is találkozhatunk ázsiai emberekkel.

2010. január 25-től február 4-ig itt járt az Ammí nevű koreai missziós csoport (az *ammí* héber szó, azt jelenti: én népem). Tagjai a Dongán nevű szülői gyülekezet fiataljai voltak, főleg egyetemisták. Ez már a nyolcadik alkalom volt, hogy meglátogatták Csehországot és Szlovákiát. Ennek a szülői gyülekezetnek mintegy ötezer tagja van, ebből körülbelül kétezer a fiatal. Közülük sokan a szünidejük alatt (saját költség-

gyermekotthont. Végül Érsekújváron tartottak egy evangelizációs alkalmat. Mindezek után – megígérve azt, hogy visszajönnek – elindultak haza, Koreába.

Remélem, hogy az ázsiai és az európai egyházak tagjai szívüket kitarva, előítéleteket eltörölve, egymástól tanulva együtt tudják majd végezni a missio Deit (Isten misszióját). Ázsia nincs messze, hanem velünk van mint szomszéd és testvér!

Külön köszönettel tartozom **Fazekas László** püspöknek, aki segített elszállásolni a csapatot, illetve **Süll Tamás**, **Molnár László** és **Simon Ilona** lelkipásztoroknak és néhány teológiai hallgatónak. Reméljük, az itteni református fiataloknak is módjuk nyílik majd arra, hogy egy koreai missziói út alkalmával megláthassák az ottani egyház életét!

„Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!” (Zsolt 133, 1).

Park Sung Kon

Füle Lajos

GEOMETRIA

*Ha középen
a KRISZTUS áll,
S ha körülötte
mi magunk,
Hozzá közel,
egész közel,
Egymáshoz is
közel vagyunk.*

Ifjúsági alkalmak

Régióifi

Helyszín: Diósförgepatony
Időpont: március 7.
Kezdési időpont: 15.30

Munkatársi tréning

Március 12-e és 14-e közt munkatársak és imaszolgálatosok hétvégéjére kerül sor Jókán a Betlehem Missziós Központban.

Vendégtrénerek: **Mármárosi András** és **Brad Baker** (Barnabás csoport, Magyarország).

A hétvége elsősorban csapatépítő jellegű lesz, ahol – egymást megbecsülve – értékeljük a kibekiben meglévő ajándékokat, felkutadjuk a rejtett adottságokat, hogy azokat a szolgálat során használni tudjuk. Foglalkozunk majd azzal, hogy mi van, ha mindezt az Úrra nézve, és mi van akkor, ha mindezt csupán önmagunkra nézve tesszük...

Konkrét alkalmak (havi találkozók, nyári táborok) várnak ránk a tréning után, ezért szó lesz arról is, hogy az alkalmakon ki mit vállal.

Ifjúsági találkozó

A Firesz Duna Menti Területi Egysége szervezésében március 27-én ifjúsági találkozóra kerül sor Komáromszentpéteren. A kezdési időpontja: 9 óra. Az alkalom előadója: **Stanzel Balázs**, a pécsi Golgota gyülekezet lelkipásztora. Az előadás témája: *Együtt több*. A találkozó vendége: a szentendrei baptista dicsőítő csoport.

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa a 7. ülésén, amelyre 2010. február 6-án Hanván került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

A Zsinati Tanács 7. üléséről

– Jóváhagyta a 6. ülés jegyzőkönyvét, és tudomásul vette az előző ülés határozatainak kiértékeléséről, valamint a még nem teljesített határozatokról szóló jelentést.

– Megelőlegezi a Gustav-Adolf-Werk segélyszervezetnél pályázott 10 000 euró összeg 80 százalékát az Ipolysági Református Egyházközségnek. A támogatás megelőlegezéseként kifizetendő 8000 euró összeget a Gustav-Adolf-Werk segélyszervezethez benyújtott kérelemben szereplő munkákra lehet felhasználni.

– Megelőlegezi a Gustav-Adolf-Werk segélyszervezetnél pályázott 15 000 euró összeg 80 százalékát a Fiatal Reformátusok Szövetségének. A támogatás megelőlegezéseként kifizetendő 12 000 euró összeget a Gustav-Adolf-Werk segélyszervezethez benyújtott kérelemben szereplő munkákra lehet csak felhasználni.

– Megszabja, hogy a Közalapról szóló törvény alapján benyújtott kérelmeket minden évben március 31-ig lehet benyújtani a Zsinati Irodára. A Zsinati Tanács megbízza az egyházépítési kerethez benyújtott pályázatokat elbíráló bizottságot, hogy 2010. augusztus 31-ig tegyen javaslatot a keretből igényelhető támogatások céljainak meghatározására.

– A ZST-6/2009-es számú határozatban jóváhagyott ingatlancserét csak abban az esetben engedélyezi a Kulcsodi Református Egyházközségnek, ha Bognár Csaba az egyházközség által cserére bocsátott parcelláért egy újonnan kialakított parcellát ad át az egyházközség tulajdonába, melynek terjedelme nem lehet kisebb 3927,5 négyzetméternél, és amely Bognár Csaba kizárólagos tulajdonában van.

– Megbízta a komáromi Lepramisszió vezetését, hogy 2010. március 31-ig dolgozza ki egy országos, ökumenikus jellegű Lepramisszió szervezeti és működési szabályzatának tervezetét. Az újonnan kialakított szervezet alapítója a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház lenne, helyet kapnának benne a többi egyházak képviselői, és a Lepramisszió csatlakozhatna a londoni lepramissziós központhoz.

– Megerősítette a Zsinati Elnökség ZSE-2/2010-es számú határozatát, mely az Alistáli Református Egyházi Alapis-

kola alapító-fenntartói jogainak az egyházközségnek való átadásáról, illetve az iskola további anyagi támogatásáról szól.

– Tudomásul vette, hogy a Gömöri Református Egyházmegye esperese 2009. november 1-jei hatállyal a Naprágyi Református Egyházközség beszolgáltatásával Rákos Loránt zsinati tanácsost bízta meg.

– Tudomásul vette, hogy Nagy Ákos Róbert, a Gömöri Református Egyházmegye esperese 2009. november 1-től maga végzi a Hubói Református Egyházközség beszolgáltatását.

– Nem hagyta jóvá a Nagygyéresi Református Egyházközség ingatlancserére, illetve -eladásra vonatkozó kérelmét.

– Jóváhagyta 2500 euró kölcsön folyósítását az Eszkárosi Református Egyházközségnek. A kölcsön visszafizetésének határideje 2015. december 31. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5%-ban szabja meg. A kölcsön kizárólag a templomtorony külső felújítására használható.

– Megállapította, hogy a Zahari Református Egyházközségben megoldott a lelkipásztor lakhatása, teljesíti az anyaegyházközség kritériumait, ezért 2010. március 1-től a Zahari Református Egyházközséget anyaegyházközséggé minősíti.

– Batta István missziós lelkipásztor kérelmére a Közalap egyházépítési keretének terhére 1000 euró támogatást hagyott jóvá a reménybeli roma pásztorok első, 2010. január 30-án Rimaszécsen megtartott gyűlése költségeihez való hozzájárulásként. A támogatás felhasználását 90 napon belül kötelesek elszámolni.

– Az alábbi előadókknak adta meg a veniam docendit (meghívás az oktatásra) a Selye János Egyetem Református Teológiai Karára a 2009/2010-es akadémiai évre: Bándy György, Karasszon István, Molnár János, Bernhard Kaiser, Kocsev Miklós, Görözdí Zsolt, Lévai Attila, Nagy Lajos, Kálmán Szabolcs, Molnár László, Pólya Katalin, Süll Kinga, Szűcs Zoltán, Tanító Péter, Tillinger Péter, Regina Schmidt, Vaszily László és Park Sung Kon.

– Hozzájárult ahhoz, hogy a Barkai Református Egyházközség a tulajdonában levő ingatlanjait (274-es tulajdonlapon található 11/4-es C KN parcella – udvar, 610 m², egészben; a 274-es tulaj-

donlapon található 11/5-ös C KN parcella – beépített terület, 222 m², egészben; a 274-es tulajdonlapon található 58-as E KN parcella – udvar, 81 m², egészben; a 70-es tulajdonlapon található 11/2-es C KN parcella – udvar, 189 m², egészben; a 274-es tulajdonlapon található 11/5-ös parcellán elhelyezett 58-as házszámú épület – a volt református iskola és tanítólakás, 222 m²-es alapterülettel, egészben) elcserélje a Barka község tulajdonában levő ingatlanokért (a 243-as tulajdonlapon található 90/1-es C KN parcella – udvar, 258 m² negyedrésze: 64,5 m²; a 255-ös tulajdonlapon található 91/2-es C KN parcella – kert, 3472 m² fele része: 1736 m²; a 254-es tulajdonlapon található 90/4-es C KN parcella – beépített terület, 91 m², egészben; a 254-es tulajdonlapon található 90/6-os C KN parcella – beépített terület, 29 m², egészben; a 254-es tulajdonlapon található 90/4-es parcellán elhelyezett 133-as házszámú családi ház – 91 m² alapterülettel, egészben).

– Jóváhagyta a 2009. év egyházzenei rendezvényeiről szóló beszámolót és a 2010. évi egyházzenei rendezvények jegyzékét, és engedélyezi azok szórólapon történő közreadását. A Zsinati Tanács az egyházzenei osztály kérésére a soron következő EKEK-konferenciára (Anglia, 2010. szeptember 23–27.) Édes Árpád alistáli lelkipásztort delegálja; az idei kántorképző tanfolyam vezetésével Oros Márta alistáli kántort, az egyházzenei osztály vezetésével pedig (Süll Kinga anyasági szabadsága idejére) Édes Árpád alistáli lelkipásztort bízza meg. A Zsinati Tanács tudomásul vette, hogy az egyházzenei osztály példás működéséért Fekete Vince főgondok dicséretben részesíti Süll Kinga egyházzeneist.

– A Szlovák Bibliatársulat választmányába Marián Hamari püspökhelyettes delegálja.

– Egyházunk is csatlakozik ahhoz a kezdeményezéshez, hogy 2010. március 21-ét – Johann Sebastian Bach születésnapját – az orgona napjának nyilvánítsuk. A Zsinati Tanács megbízza az egyházzenei osztályt, hogy egyházközségeinket tájékoztassa Az orgona napja című kezdeményezésről.

– Megbízta a Zsinati Elnökséget, hogy Molnár Árpád rozsnyói lelkipásztor püspöki titkárként, zsinati tanácsosként történő alkalmazása tárgyában a Zsinati Tanács nevében járjon el.

Adónk két százalékkal a református háttérű civil szervezeteket erősítsük!

Az adóelőleget január vége felé közzétette, hogy a harmadik szektorba tartozó szervezetek mekkora összegre tettek 2009-ben a 2008. évi jövedelemadó két százalékából. A református háttérű szervezetek támogatottsága a lista alapján a következő volt:

Református Mentőmisszió (Mad): 1539,60 euró; a Rozsnyói Református Egyházi Alapiskola Szülői Munkaközössége: 2693,91 euró; Lónyay Gábor Egyesület (Deregnő): 4720,38 euró; Bodor István (Rimaszombat): 891,02 euró; a Rimaszombati Református Egyházi Gimnázium Szülői Munkaközössége: 1884,03 euró; RE-MI-DIA (Gálszecs): 1960,30 euró; Élő Víz (Komárom): 466,84 euró; Református Nőegylet (Komárom): 688,87 euró; a Lévai Egyházi Gimnázium Szülői Munkaközössége: 731,87 euró; az Alistáli Református Egyházi Alapiskola Szülői Munkaközössége: 367,60 euró; Koinonia (Királyhelmece): 1586,63 euró; Jó Pásztor (Perbenyik): 9072,11 euró; Bona causa (Léva): 246,44 euró; Paulos (Szádalmás): 3184,50 euró; Bódva-völgyi Református Ifjúsági Szövetség (Szepsi): 1348,34 euró; Eben-Háezer (Berzété): 1251,19 euró; Eklézsia (Nagykapos): 1989,45 euró; Timoteus (Komárom): 3226,27 euró; Fénysugár Polgári Társulás (Kassa): 1568,77 euró; Cantate Domino (Komárom): 178,82 euró; Kálvin (Dunaszerdahely): 2026,52 euró.

Ezek az adatok azt mutatják, hogy a református háttérrel bíró civil szervezetek támogatása az előző évi kicsi megtorpanást követően tavaly az eddigi csúcstól érte el: 2004-ben 310 312 koronát, 2005-ben 676 236, 2006-ban 787 516, 2007-ben 1 176 300, 2008-ban 1 089 932 koronát, tavaly pedig már 41 623,46 eurót (1 253 948 koronát) tett ki.

Ezúton és utólag is köszönjük mindenki készségét, aki bármely református háttérű szervezetet tüntetett ki idevágó figyelemével! Az idei évre regisztrált több mint 9500 civil szervezet listáját átnézve héttel több, vagyis huszonnolc református háttérűt fedeztünk fel.

Tisztelettel kérjük, hogy viselkedjen öntudatos polgárként és egyháztagként, ne hagyja elúszni a törvények által tálcán kínált lehetőséget, tegyen jót és adója két százalékkal az egyházunkhoz kötődő szervezetek valamelyikét támogassa!

Akik adóbevallást tesznek

Azon jogi és természetes személyeknek, akik saját maguk tesznek adóbevallást, már az adóív kitöltése során kell rendelkezniük adójuk két százalékáról; tehát az ő esetükben a rendelkezési határidő azonos az adóbevallás és az adó megfizetésének legkésőbbi időpontjával, ami: **2010. március 31.** Természetes személyek csak egy szervezetet támogathatnak, de csak abban az esetben, ha megfizetett adójuk két százaléka eléri a 3,32 eurót. Jogi személyek több szervezet javára is rendelkezhetnek adójuk két százalékával, de kikötés számukra, hogy az egyes rendelkezési tételeknek el kell érniük a 8,30 eurót.

Akik elszámoltatják az adóelőlegüket

Azon természetes személyeknek, akik alkalmazotti viszonyban vannak és adóelőlegüket a munkáltatójukkal számoltatták el, a felajánlási nyilatkozatot és a befizetett adójukról a munkaadó által kiállított igazolást **2010. április 30-ig** kell eljuttatniuk a lakhelyük szerint illetékes adóhivatalba. (Az ő döntésük és felajánlásuk megkönnyítését szolgálják a jelen lapszámokban található úrlapok is.) Megjegyzendő, hogy az alkalmazottak csak egy szervezetnek utaltathatják át megfizetett adójuk két százalékát, és ennek az összegnek el kell érnie a 3,32 eurót.

A református háttérű szervezetek

Az idei évre regisztrált református háttérű szervezetek adatai, mégpedig regisztrációjuk sorrendjében:

Občianske združenie Jerikó – Jerikó Polgári Társulás

Cím: 930 02 Orechová Potôň (Diósfőregpatony) 289. IČO: 42156696.

RE-MI-DIA – Reformovaná misia a diakonia

Cím: Nám. sv. Cyrila a Metoda 51, 078 01 Sečovce. Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 35581620.

Eklézsia

Cím: Čepel'ská 55, 079 01 Veľké Kapušany (Nagykapos). Jogi forma: nezisková

organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 35581557.

Záujmové združenie Gábora Lónyayho – Lónyay Gábor Egyesület

Cím: 076 74 Draňov (Deregnő) 216. Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 31256732.

Dobry Pastier Pribenik – Jó Pásztor Perbenyik

Cím: Kostolná 216/3, 076 51 Pribenik (Perbenyik). Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 35581051.

Diakonia Reformata

Cím: Jókaiho 34, 945 01 Komárno. Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 42052343.

Élő Víz – Živá voda

Cím: Jókaiho 34, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 36096415.

Koinonia

Cím: Kostolný rad 13, 077 01 Kráľovský Chlmec (Királyhelmece). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 31256384.

Združenie maďarských rodičov na Slovensku, Základná škola Reformovanej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským, Rožňava – A Rozsnyói Református Egyházi Alapiskola Szülői Munkaközössége

Cím: Kozmonautov 2, 048 01 Rožňava (Rozsnyó). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 35626356 206.

Rodičovské združenie Reformovaneho cirkevného gymnázia v Rimavskej Sobote – A Rimaszombati Református Egyházi Gimnázium Szülői Munkaközössége

Cím: Daxnerova 42, 979 01 Rimavská Sobota (Rimaszombat). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 37949071.

Bodor István

Cím: Hlavné námestie 16, 979 01 Rimavská Sobota (Rimaszombat). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 37954083.

Zväz reformovanej kresťanskej mládeže v Moldavskej nížine – Bódva-völgyi Református Ifjúsági Szövetség

(Folytatás a 13. oldalon)

Adónk két százalékkal a református háttérű civil szervezeteket erősítsük!

(Befejezés a 12. oldalról)

Cím: Hlavná 47, 045 01 Moldava nad Bodvou (Szepsi). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 35556722.

Ženský spolok pri Reformovanej kresťanskej cirkvi v Komárne – Komáromi Református Nőegylet

Cím: Jókaiho 34, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 37862189.

Zväz mladých reformovaných – Fialtal Reformátusok Szövetsége

Cím: Kósu-Schoppera 25, 048 01 Rožňava. Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 31958273.

Kálvin

Cím: Nám. Jána Kalvína 2/A, 929 01 Dunajská Streda (Dunaszerdahely). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 45010340.

Timoteus

Cím: Jókaiho 34, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 37970836.

Béthel

Cím: 049 12 Gemerská Hôrka (Gömörhorka) 249. Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 35582782.

Dobry Pastier – Jó Pásztor

Cím: Štermenská 585, 925 23 Jelka (Jóka). Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 36084115.

Ecclesia

Cím: Hlavná 67, 946 21 Veľké Kosihy (Nagykeszi). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 42121370.

Združenie maďarských rodičov na Slovensku, Cirkevné gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským, Levice – A Lévai Magyar Tanítási Nyelvű Egyházi Gimnázium Szülői Munkaközössége

Cím: Sv. Michala 38, 934 01 Levice (Léva). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 35626356 240.

Združenie maďarských rodičov na Slovensku pri Reformovanej základnej škole cirkevnej, Dolný Štál – Az Alistáli Református Egyházi Alapiskola Szülői Munkaközössége

Cím: 930 10 Dolný Štál (Alistál) 85. Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 35626356 341.

Cantate Domino

Cím: Pevnostný rad 22, 945 01 Komárno (Komárom). Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 42050278.

Občianske združenie Fénysugár – Fénysugár Polgári Társulás

Cím: Maurerova 11, 040 22 Košice (Kassa). IČO: 35559691.

Paulos

Cím: 049 43 Jablonov nad Turňou (Szádalmás) 110. Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet).

IČO: 35581875.

Bona causa

Cím: Sv. Michala 38, 934 01 Levice (Léva). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 36096458.

Simon

Cím: 943 65 Veľké Ludince (Nagyöved) 212. Jogi forma: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby (közhasznú szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezet). IČO: 42052661.

Eben-Háezer

Cím: Hámosiho 190, 049 51 Brzotín (Berzété). Jogi forma: neinvestičný fond (nem beruházási alap). IČO: 31256317.

Reformovaná záchranná misia – Református Mentőmisszió

Cím: 930 14 Mad 104. Jogi forma: občianske združenie (polgári társulás). IČO: 36078158.

Készítette: –akb–

Az esperes-gondnoki értekezletről

A 2010. február 5-én Hanván megtartott értekezlet első részében az egyházmegyék életéről hangzottak el beszámolók. Öröndetes, hogy a Kálvin-év kapcsán sok rendezvény volt, illetve az egyházmegyék többségében az év utolsó hónapjaiban presbiteri konferenciák voltak. Ez azt is jelenti, hogy megérett az igény a presbiteri szövetség létrehozására.

Egyházunk Zsinata 2010-et a miszsió évének nyilvánította. Ennek kapcsán egy programfüzet készül, amelyben az egyházmegyék tervezett alkalmi lesznek olvashatóak. Ehhez az anyagot az espereseknek február 28-ig kell beküldeniük a Zsinati Irodára. (A jövőben mindig január 31-ig kell majd leadni az egyházmegyék miszsiói tervét, melyek aztán bekerülnek az adott év programfüzetébe.)

Szó volt továbbá a lelkesztőképző tanfolyamokról. A pozsonyi, a

komáromi és a barsi egyházmegye részére június 7-én és 8-án valószínűleg Komáromban; a gömői, abaúj-tornai, zempléni és ungi egyházmegye részére június 9-én és 10-én az abaúj-tornai egyházmegye területén (a hely kiválasztása és biztosítása az egyházmegye feladata lesz), a nagy-mihályi és az ondava-hernádi egyházmegye részére pedig június 11-én és 12-én (a hely kiválasztása és biztosítása szintén az egyházmegyék feladata) lesz a továbbképző, melynek témája a miszió.

Molnár Sándor zsinati főtanácsos bemutatta az új statisztikai adatlapot, amelynek előnye, hogy egy lap használatával (Excelben) lehetővé teszi a gyülekezet statisztikáját számszerűsített formában összegezni.

Beszélgetés folyt az egyházközségek számvitelének egységesítéséről és egy program elkészítéséről, vala-

mint a kreditrendszer továbbgondolásáról, a lelkipásztori szolgálat minimumának kidolgozásáról.

A vizitációk kapcsán meg lett említve az egységesített formájú év végi zárójelentések elkészítésének fontossága és a vizitátorok általi használata (nekik még a vizitáció előtt meg kell kapniuk a gyülekezetektől, hogy alapul szolgálhasson a vizitációhoz). Ezen zárójelentés, valamint a presbitériummal történő beszélgetés alapján készíti el az egyházlátogató a jelentését, amit aztán elküld az esperesi hivatalba.

Szó volt még a hittankönyvekről is (a szlovák egyházmegyék számára megjelent egy hittankönyv, amit a gyermekek már kézbe vehetnek). A magyar hittankönyvek készülnek, de a református hitoktatás egységes tantervének minisztériumi elfogadása még várat magára.

–fl–

Alsókálósa Megújult a régi templombelső

Gömörország egy kis falujában, Alsókálósan 2009. december 6-án hálaadó istentiszteletre hívogattak a harangok, mert százhusz esztendővel korábban (1889. november 10-én) szentelték fel gyülekezetünk templomát.

Ezen hálaadó alkalmon Istenünk igéje az *1Thessz 5,16–18* szavaival szólott hozzánk **Molnár Miklós** lelkipásztor igehirdetése által: „Mindenkor örüljétek, szüntelenül imádkozzatok, mindenért hálat adjatok, mert ez az Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra.” Majd a gyülekezet lelkipásztora, **Molnárné Miklós Malvína** felolvasta a gyülekezeti jegyzőkönyv szép hagyatékát: a templomszentelés teljes leírását és egy püspöki levelet, amely az akkori alkalomra szólott. (Érdemes megőrizni és ápolni minden régi jegyzőkönyvet és okmányt, mert eleink ügyeltek arra, hogy precízen és pontosan leírattassék minden, ami a jövő nemzedék számára érték, szép példa és hagyaték lehet. Ez a jelenben is érvényes, persze csak akkor, ha az adott gyülekezetben egy jegyzőkönyvvezető pontosan leír mindent!).

Hálát adtunk Istennek szép templomunkért, hogy van hol imára, Isten Igéje hallgatására, közös éneklésre összegyűl-

nünk. Gyülekezeteink énekkarai közösen énekeltek, valamint idős kántorunk szolgált énekszóval; biztató és hívogató szavaltok hangoztak el asszonyainktól, énekeltek a legkisebbek is.

E kis gyülekezet (mindössze nyolcvankilenc lelket számlál) nagy hálaival és örömmel készült erre a szép alkalomra. Megújult a templombelső: szőnyegek, csillár, énektábla és csodaszép úrasztali

textiliák (a szószékeken, a mőzesszékeken és a karzaton is), valamint a gyermekek templomról készült rajzai ékesítették az öreg templomot.

De a legszebb ajándék az lesz, ha padjaiban rátalálunk a helyünkre, és meghalljuk az Isten hívó szavát; a legmaradandóbb ajándék: a halló fül, a nyitott szív és az Istent szerető emberi lélek.

Molnárné Miklós Malvína

Nagyvárad Beiktatták a hetedik püspököt

Húsz év útkeresés után egy újabb szakasz kezdődik egyházunk életében – mondta **Kovács Zoltán**, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület főgondnoka a 2010. január 16-án a nagyvárad-újvárosi református templomban megtartott püspökszentelési istentisztelet elején, ugyanis **Csűry István** korábbi püspökhelyettes és megbízott püspök személyében „püspök találatott”.

Tőkés László leköszönt püspök, európai parlamenti képviselő a *4Móz 1,1–3* alapján megtartott igehirdetésében elsősorban népünk zivataros múlt századára tekintett vissza, illetve fontosnak tartotta azok számbavételét, akikre számítani lehet a gonosz elleni küzdelemben. A zsidó nép egyiptomi magatartását példaként állította elének: az elnyomást az életrealitásával ellensúlyozta: elszaporodott. Miután **Forró László** előadó-tanácsos ismertette a vá-

lasztási eredményt, az esküt a megválasztott püspöktől **Sipos Miklós**, az Esperesi Kollégium elnöke vette ki. A beiktatót be-

Csűry István eskütétele. (Fotó: a szerző) szédet **Pap Géza**, az erdélyi egyházkerület püspöke tartotta a *Zsid 12* első versei alapján. Püspöktársát figyelmeztette: egyházfőnek fogják nevezni, de el ne higgye,

Rozsnyó–Debrecen Adventi kirándulás

A rozsnyói gyülekezet **Molnár Árpád** lelkipásztor vezetésével debreceni kiránduláson vett részt 2009. december 13-án. Advent harmadik vasárnapján a Nagytemplomban hallgattuk Isten igéjét, amit **Szász Barnabásné** lelkipásztor hirdetett az *Ézs 60,1–3* alapján. Számunkra is szólott az üzenet, melyben a próféta felszólítja az Úr népét, hogy keljen fel, tündököljön, mert eljött világossága, ráragyogott az Úr dicsősége. A mai időkben – épp úgy, mint az ószövetségi időkben – a bűn sötétsége borítja a Földet, sűrű homály a nemzeteket, ezért az Úr népének világítania kell, mint a szentjánosbogárnak, s tükröznie kell az Úr dicsőségét.

Az igehirdetés után **Vad Zsigmond** esperes, aki az istentisztelet bevezető részében üdvözölt bennünket, kért, hogy maradjunk még bent a templomban, hogy elbeszélgessen velünk. Lelkesen beszélt gyülekezeti életükről, szolgálatukról, a fiatalok aktivitásáról, a templom történetéről. Megtekintettük a karzaton lévő kiállítást is. Délután a Déri Múzeum és a karácsonyi vásár látnivalóival gazdagítottuk élményeinket.

Míndezért Istennek adunk hálat, lelkipásztorunknak pedig köszönjük a fáradózását.

Mixtaj Johanna

hogy az. Az egyház Feje megragadta, kiválasztotta, feladattal bízta meg, tehát: megbízott, szolga, sáfár – akinek el kell számolnia.

Csűry István a királyhágómelléki egyházmegeyek espereseinek kézrátételes áldásadása után tartotta meg székfoglaló igehirdetését. A *Mk 16,17–20*-ból kiindulva ezt a napot a jelek számbavétele és új jelekért való könyörgés napjának nevezte, majd kitért a megvalósítandó feladatokra is (pl. református kórház megvalósítása, saját biztosítási rendszer beindítása).

A köszöntések sorát **Bölcskei Gusztáv**, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke nyitotta meg. Az új püspököt köszöntötte **Jakubinyi György** gyulafehérvári római katolikus érsek, **Adorjáni Dezső Zoltán**, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke, **Bálint Benczédi Ferenc**, az Erdélyi Unitárius Egyház püspöke és más felekezetek képviselői is. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület hetedik püspökének beiktatása (ami a Szózáttal vette kezdetét) a Himnusz elénekklésével zárult.

–kis–

Felújítás előtt a Kálvin ház

Egyházunk Zsinati Elnökségének a jóváhagyásával ezúton szeretnénk kedves testvéreink segítségét kérni azon visszakapott ingatlanunk felújításával kapcsolatban, mely a múltban iskolaként és tanítólakásként szolgált, és most, hogy újra a gyülekezet használatába került – a Kálvin-év nyomán – Kálvin háznak neveztük el.

Sajnos az épület állaga az idők folyamán – amikor nem volt egyházi használatban – megromlott, és nem felel meg a mai követelményeknek. A vakolat tönkrement, a falak megrepedeztek, palatetője helyenként töredezett. Keskeny kétszárnyas ablakai, faajtói elhasználódtak, a padló porlik. Ennek ellenére – ingatlanról lévén szó – értékes, hiszen öt helyiségből (osztályterem, két szoba, konyha, kamra) áll, és felújítás után a gyülekezet, a falu is gyarapodna egy épülettel, amelyet többféle módon lehetne hasznosítani.

Gyülekezeti házként helyet adhatnak a presbiteri gyűléseknek, a téli időszakban

az istentiszteleteknek, illetve egyéb gyülekezetépítő alkalmaknak: hitoktatást, táborokat, ifjúsági és felnőtt-bibliaórákat lehetne itt tartani. Az épületet és az azt körülvevő kertet kisebb táborhelyként,

valamint alkalmi (hálózsákos, vaságyas, matracos) turisztaszállásként is lehetne hasznosítani különböző (elsősorban egyházi) ifjúsági, turisztikai alkalmakra, amelyekre számos lehetőség kínálkozik a Gömör-tornai-karszt csodálatos környezetében.

Nem volt még elég intő jel?

Fekete Gyula halálára

Januárban, 16-án ismét megszenvedtünk: a nemzetünk élő lelkiismeretének bátran nevezhető Fekete Gyula örökre lehunyta a szemét. Eddig tartott a pataki szellemen érlelődött mezőkeresztesi fiú, majd sokkötetes író földi élete, aki nem átalotta szívós konoksággal újra és újra, ezerszer és ezerszer elmondani: a vesztünkbe rohanunk, álljunk meg, térjünk meg. Nyolcvannyolc éves korára belefáradt az irdatlan és sok esetben kilátástalan küzdelembe...

Egyetlenegyszer, 1988. június 16-án a budapesti Batthyány téren láttam őt testközelből (akárcsak azt az akkor még liberális ellenzékit, akit ott és akkor bilincsbe verve hurcoltak el a „rend” őrei, hogy nemsokára a székesfőváros főpolgármesterevé avanszáva – liberális elvek örve alatt, de a valóságban álságos módon – két évtizedre meghatározza a város szellemi és gazdasági irányultságát...), a járdájáról figyelte a rendszerváltoztatás előtti utolsó szétvert tüntetéssé fajult megemlékezést az örökmécsesnél. (Emlékeztetőül: napra pontosan egy évre rá megtörténik Nagy Imre és tár-

sai újratemetése.) Fekete Gyulának rendkívüli éleslátás adatott, amit számtalan láttelepe bizonyít. Vajon sűrű szemöldöke alól látta-e, sejtette-e már ott a téren, mivé lesz a maradék ország, mivé züllesztik a majdani és úgy vágyott „szabad” esztendőik alatt?

Közel negyven évvel ezelőtt, 1972-ben nagy kérdést tett fel Élünk magunknak? című dokumentumgyűjteménye címével (benne olvasható annak a drága személynek a vallomások írása is, aki a keresztvíz alá tartott, s akinek minden emberi érzését megelőzi a nemzeti identitásához való ragaszkodása). És ha valamiben nagyot változott azóta a világ, az pont a még nagyobb ez irányú eltolódás. A ma embere egyre inkább magának él, gyermeket egyre kevésbé vállal, inkább a kutyáját sétáltatja, a macskáját gegyérezi (megyünk az angyalok után, akik úgy vesznek ki bálványozott ebük vagy macskájuk vagy egyéb kedvenc háziállatuk mellé betegszabadságot, mint nálunk még a kevés számú gyermekhez szokás – és még azt is rossz szemmel nézi a munkaadó?)...

Az elmúlt évben már három alkalommal volt közmunka az épület körül, amihez hathatós segítséget kaptunk az anyagyeházától, Szalóctól és Szalóc községtől, valamint az ottani társadalmi szervezetektől. Sikertől előrehaladunk a felújításban az omladozó vakolat rendbetételével is, amit egyik presbiterünk végzett, de továbbra is sürgető problémaként nehezedik ránk a tető felújítása.

A gyülekezet létszáma (huszonkét választójogú egyháztagunk van) és anyagi ereje kevés mindezek megvalósításához. Szeretettel kérjük az Önök anyagi segítségét, hogy rendbe tehesük és küldetésének megfelelően használhassuk eme ingatlanunkat.

Isten áldása legyen minden jóindulatú adakozón, aki bármilyen formában támogatni, segíteni tud munkánk elvégzésében, célunk megvalósításában. Adományait a következő számlaszámra várjuk tisztelettel: **0512785577/0900, SLSP a.s., Rožňava.**

Életükre és munkájukra Isten áldását kérve köszönettel:

André János
lelkipásztor

Bokros Gyula
gondnok

Véreim, magyar kannibálok!, ordít Fekete Gyula egy két évtizeddel későbbi könyvcíme, amely az alcíme szerint „Vádirat a jövő megrablásáról”. Igen, a magyar kannibálok nemcsak a gyermekeiket ölik meg, hanem a jövőjüket is felzabálják. Mikor is volt az, amikor Gyökössy Endrénél olvastam, hogy ki fog keresni a nyugdíjakra? Legalább huszonöt éve. Azóta meg csak a nyugdíjkorhatár kitolására telik az éppen anyagi zavarba keveredett regnálóknak, mert nem születnek meg a potenciális munkaerők (a mai Magyarországon az ötvenes évektől elkövetett abortuszok száma hatmillió körül van!).

Ha legalább ez az önző szempont, a majdani nyugdíja biztosítása vezetné a ma emberét gyermekek nemzésére... Ehelyett szinglizik, bulizik, kitalja a házasságkötés idejét (ha ugyan nem elégszik meg egy laza, a megunásig tartó élettársi kapcsolattal), wellnessezik, fitnesscentrumokban igyekszik megszabadulni a feleslegesen bevitt kalóriáktól, vallásá emeli az egészséget – s közben csupán önmagával törődő, áldozathozatalra képtelen lény nyé alakul... Fekete Gyula számtalan prófétikus figyelmeztetése nem volt elég, de életműve továbbra is felkiáltójelként áll előttünk!

A. Kis Béla

Diakóniai információs nap

Az SZRKE Diakóniai Központja szervezésében diakóniai információs napra kerül sor **2010. március 20-án** (szombaton) Komáromban, illetve **március 24-én** 14 órai kezdettel a kassai református templomban. A nap központi témája a május 21-re és 22-re tervezett *Szeretethíd* elnevezésű önkéntes nap lesz, melyet a Magyar Református Szeretetszolgálat hirdet meg. Célja, hogy a református gyülekezetek tágabb környezetükben (községükben, városukban) cselekvőleg megmutassák hitüket – olyan hasznos tevékenység végzésével, amelyre a településnek szüksége van (területrendezés, takarítás, idősoththoni látogatás stb.). A programot **Vad Lilla**, a Szeretethíd főkoordinátora ismerteti.

A résztvevők megismerkedhetnek a Diakóniai Központ eddigi munkájával is. Beszámolunk a *Nyilas Misi Karácsonya* néven meghirdetett csomaggyűjtő akcióról, az önkéntes diakónusok képzéséről és eddigi gyűjtéseinkről. Jelentkezni **2010. március 15-ig** a Diakóniai Központban (Komárom, Jókai u. 34.), a diakonia@reformata.sk címen, illetve a **0915/180 056-os** telefonszámon (Lengyel Zoltánnál) lehet.

Az egyház központi diakóniájának kiépítéséért felelős szerv, a Diakonia Reformata nonprofit szervezet 2010-ben első ízben fogadja a felajánlók adójának két százalékát. Az intézmény tevékenysége állandóan szélesedik, ami a működési költségek növekedésével jár. Ehhez is kérjük (a szervezet adatai lapunk 12. oldalán megtalálhatók – a szerk. megj.) minden adófizető segítségét.

Szabó Annamária

Pályázat

A Lévai Református Egyházközség presbitériuma a Zsinati Tanács 79/2009-es határozata értelmében és az 1/2000-es számú, a közoktatásról szóló törvény 13. paragrafusában foglaltak alapján új pályázatot ír ki a Lévai Magyar Tanítási Nyelvű Egyházi Gimnázium igazgatói tisztének a betöltésére. A pályázóktól kérjük, csatolják szakmai életrajzukat és az intézmény vezetésére vonatkozó részletes koncepciójukat. A pályázatot ajánlott küldeményként, *Pályázat* felirattal megjelölve legkésőbb **2010. április 9-ig** kell elküldeni az alábbi címre: **Református Lelkészi Hivatal, Mlynská 4., 934 01 Levice**. További információ a **036/63 120 71-es** telefonszámon kérhető.

Rendi gyűlés. Fazekas László püspök január 19-én Bánffy Miklóssal, a johanita lovagrend commendátorával a májusban 14-e és 16-a között sorra kerülő rendi gyűlés megszervezéséről egyeztetett.

Ökumenikus istentisztelet. A Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa és a Szlovákiai Püspöki Konferencia 2010. január 24-re a zsolnai evangélikus templomba helyezte az ökumenikus imahét záró istentiszteletét, amelyet a Szlovák Televízió egyenes adásban közvetített. Az ígéhirdetés szolgálatát Miloš Klátik evangélikus püspök, az SZEÖT elnöke vezette. Az ünnepi alkalmon egyházunk képviselőjében jelen volt Fazekas László, az SZEÖT alelnöke is.

Gustav-Adolf-Werk. Január 29-én Lipcsében a református gyülekezet templomában került sor a Gustav-Adolf-Werk elnökhelyettesének, Gabriele Wulznak, az elnökség tagjának, Hans Reifnak és új főtitkárának, Enno Haaks lelkipásztornak a beiktatására. Ekkor búcsúztatták a korábbi főtitkárt, Hans Schmidet is, akivel nagyon jó kapcsolatunk volt. Az ünnepségen egyházunkat Fazekas László képviselte.

Honismereti kirándulás

A deregnyői Református Tanulmányi Központ 2010. április 30-a és május 2-a közt háromnapos honismereti kirándulást szervez a történelmi Magyarország szépségei és sárosi tájegységébe, melyek a középkori és a kora újkorai magyar állam gyöngyszemei voltak. A magyar irodalom, képzőművészet és történelem számos kiválósága született és élt itt (például Szinyei Merse Pál, Csontváry Kosztka Tivadar, Görgey Artúr), de a Szepességből származó elődei voltak Márai Sándornak is. Sároshoz pedig ezer szállal kötődött a Rákóczi család.

Ismerje meg velünk ezeket a tájegységeket, szakavatott vezetéssel! Indulás 2010. április 30-án 7 órakor Deregnyőről.

1. nap: *Eperjes, Branyiszköi-hágó, Zsiga, Szepeshely, Lőcse, Márkusfalva, Igló, Csütörtökhely, Szepesszombat.*

2. nap: *Szepesszombat, Késmárk, Toporc, Podolin, Ólubló, Palocsa vára, Bártfa.*

3. nap: *Bártfa, Bártfafüredő, Zboró, Makovica, Hervartó, Kisszeben, Jernye.*

A távolabbról érkezők számára szükséges esetén szállást biztosítunk a tanulmányi központban. Részvételi díj teljes ellátással: 90 euró. Jelentkezni az alábbi elérhetőségeken lehet: **Református Lelkészi Hivatal, 076 74 Deregnyő 216.**, vagy: **056/6282 560, 0908/035 094**; vagy: **csoma@copusnet.net**.

Csoma László

Egyházmegyei presbiteri találkozó.

Az alistáli gyülekezet imaházában 2010. március 20-án (szombat) 9 órától a Pozsonyi Református Egyházmegye presbiterei számára találkozó lesz, melynek vendég-előadói Szilágyi Sándor, a Magyar Református Presbiteri Szövetség főtitkára és Viczián Miklós, a szövetség munkatársa lesznek.

Oktatásügyi konferencia. Nemzedékről nemzedékre címmel 2010. április 11-én 14 órai kezdettel konferencia lesz a felvidéki református iskolák küldetéséről a lévai gimnáziumban. Előadók: Ábrám Tibor, a miskolci Lévai József Református Gimnázium igazgatója (*A református iskolák küldetése*), Baráth Béla Levente, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem docense (*A gyászévztized*), Fazekas László püspök (*A felvidéki református iskolák küldetése*) és Kassai Gyula lévai lelkész (*A Lévai Egyházi Gimnázium küldetése*). Az előadások után fórum lesz a pedagógusok hivatásáról.

A Pátria rádió protestáns műsorai:

Március 21-én 8.05-kor a Világosság című egyházi műsor református adásában Édes Ákos dunaszerdahelyi segédlelkész böjti gondolatokat oszt meg a hallgatókkal.

Április 11-én 8.05-kor a Világosságban Sasák Attila kamocsai lelkipásztor arról szól ígéhirdetésében, hogy miként készítette fel Isten Mózeset a küldetése teljesítésére.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 12.05.

Szerkesztő: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház hivatalos lapja. Kiadja a Zsinati Elnökség (Jókai u. 34, 945 01 Komárno). Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a szerkesztőség címén és a református lelkészi hivatalokban.

Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09